

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNÚ ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

34. szám.

Első évfolyam. 1862.

Decz. 19.

Előfizetési fölhívás

a
„H O R T O B Á G Y”

1863. évi folyamára.

A „Hortobágy” a jövő évre is folytatja pályafutását; mégpedig hogy Debreczen város s az ezt környező, ezzel egyenlő érdekű s viszonyu tiszavidék anyagi és szellemi munkásságának, érdekeinek, közös feladatainak minél tágabb terü közlönyül szolgáljon:

megnagyobbított ivrét-alakkal

jelen meg; és rendeltetésének megközelítése végett a kiadó egyesül s a szerkesztő együtt oly intézkedéseket tettek, hogy az e város kebelében s környékén létező irodalmi erők s a tapintatos gyakorlat erélyes férfiai ezentul a lap munkás résztvevői legyenek; egyszersmind gondoskodtak anyagi eszközökről is, hogy a lap függetlensége s állandó munkássága biztosittassék.

A lap rendes rovatait képezik: a **gazdászat, ipar, kereskedelem, nevelés, társadalmi élet, művészet, szépirodalom s világismeret**és köreibe tartozó dolgozatok. Az idevágó, valódi belbecscsel bíró cikkeket a szerkesztő díjazni fogja. Kiváló gondot fordít a szerkesztőség a helybeli s közel vidéki **egyletek s közintézetek** működésére, **gazdászati, ipar és kereskedelmi** viszonyok menetelére, **üzleti** mozzanatokra; és mindent elkövet, hogy a lap érdekes és minél tartalmasabb legyen.

A „Hortobágy” mint eddig, úgy ezután is szabadelvű, független irányban fog haladni.

Mindezen tiszta szándéku törekvést s jóakaratot az olvasó közönség az által segítheti elő s erősítheti meg: ha a lap támogatása végett, mint előfizető, minél nagyobb számmal csoportosul a lap körül; a mire alulírtak, a közügy érdekéből, hazafiui bizalommal kéri fel, főleg e város és vidéke minden sorsu lakosait.

Hirdetéseket minden alak és terjedelemben jutányos árért közlünk.

Megjelen a lap minden héten egyszer, ivrétben; előfizetési ára helyben házhoz, vidékre postán küldve egy évre 6 frt. fél évre 3 frt. három hóra 1 frt. 80 kr. o. é. Gyűjtőknek 10 egyszerre bejelentett előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Minden a lapra vonatkozó közlést vagy küldeményt a „Hortobágy” szerkesztőségére, kiadó hivatalához ké rünk intézni. — Debreczen. 1862. Decz. 10.

Illéssy György
szerkesztő.

A debreczeni színügyegylet
mint kiadó.

Hanyadán vagyunk?

Dicsőült gróf Széchenyi István — ki nek a nemzet akkor emelt legmaradandóbb emléket, midőn a legnagyobb magyar névvel megtisztelte — köztudomás szerint városunk népe iránt kiváló előszeretettel viseltetett.

1847. évi juniushó elején, a tiszaszabályozási társulat helyben tartott nagy gyűlése alkalmával, a városház nagytermében tiszteletére rendezett lakoma után, a régi magyar táblabírák egyik legeredetibb példányának, boldog emlékű Pankotai Józsa Györgynek — ki a debreczeni civist nem igen rajongó tiszteletet sejtető hangnyomattal emlegette, — röviden ennyit válaszolt: „ne tegyük e nevet guny tárgyává, inkább sajnálkozzunk, hogy a magyar hazának egy pár millióval több ily civisei nincsenek.”

Azok, kik irántunk kevesebb előszeretettel viseltetnek, talán tehetnek oly forma ellenvetést, hogy ezen nyilatkozat, — tekintve az alkalmat, mely előidézte, s a dicsőült gróflovagias jellemét, — udvarias bőknál többnek nem tartható.

Mi sem vagyunk oly önhittek, hogy azt feltételeznők, mintha a nagy hazafi a tökéletes magyar ember minta képét a debreczeni civisben kívánta volna előállítani; de miután azt jól tudjuk, hogy a magyar faj csekély létszámát oly mélyen fájlalta, hogy saját szavai szerint még az apagyilkosnak is megkegyelmeztetést ohajtott, csak hogy a magyarok száma ne kevesbedjék: említett nyilatkozatát öndicséret nélkül is oda magyarázhatjuk, hogy midőn a magyar nemzet számszerinti gyarapodását kívánta, ilyen magunkfajta szaporúsággal is beérte volna; mi legalább is annyit bizonyít, miszerint a debreczeni népet úgy a mint volt, a magyar nemzet méltó töredékének tartotta.

Ámde a legnagyobb magyar ezen nyilatkozata óta tizenöt egész év telt el.

Azóta a rohanó világesemények nagyszerű fordulatot idéztek elő; — az állam és társadalom viszonyai lényeges változást szenvedtek; s most már kérdés, hogy ha tizenöt év előtt megéremeltük is a szorgalmas és romlatlan jellemű tős gyökeres magyar nép nevét,

azon, egy nemzet életében rövid, de eseménygazdagságát tekintve félszázaddal felérő időszak viharai közepette kiállottuk-e a tűzpróbát? Jobb sorsra érdemes nemzetünk meghajolva bár, de meg nem törve a nehéz idők sulya alatt, összenyüggözött tagokkal is igyekezett, úgy az anyagi gyarapodás mint a szellemi haladás terén, úgy ahogy lehetett előre mozogni, hogy az eseményekkel lehetőleg lépést tarthasson.

És mégis akadt magyar ember, — értsük meg jól, nem idegen, — hanem egy a mi népünkben, ki sárgaságban látó szemekre felbigyesztve fekete szemüvegét, s a legnagyobb magyar jelleményeit aggatva birói talárjára, hogy idétlen visiói több hívőre találjanak, epés ingerültséggel dörgi fülébe a nemzetnek semmiségét, s saját véreinek ajtó mögött mutat helyet a polgárosult nemzetek templomában.

Ezen ismeretlen nagyság, az önbírálat, és polgárosodás című gyujtogató művek szerzője, megdöbbenő vakmerőséggel azt állítja, hogy a magyar nemzet 1848 óta nem hogy előre haladt volna, — hanem az ázsiai barbárságba kezd visszahanyatlani.

Ha ily szigorú itélettel sújtja a nemzetet, vajjon, hogy állhatna meg városunk népe ezen nagy mufti előtt 15 évi számadásával?

Bizony mondom nektek polgártársak, semmiségünk érzetében porba kellene hullanunk a kérelhetetlen szigorú ítészek ezen nagy vajdájának birói széke előtt, mert valljuk be nyiltan s töredelmes szívvel, hogy saját házunk táján annyit sem tettünk, amit tett egészben a nemzet egyeteme.

Egyébiránt ha már ennyiben vagyunk, nézzünk szét mi is a ház körül, s lássuk hanyadán vagyunk?

Azt mondja a szentírás: „az igaz bölcsességnek kezdete az urnak félelme.”

Tiszta vallásosság a polgárzat egyik legerősebb sarkköve. Ki a vallás iránt közönyös, az az államnak hü polgára, a társadalomnak hasznos tagja nem lehet. — Öszintén be kell vallanunk, hogy volt némi igaza azon nem régen itt utazott skót papnak, ki daczára azon kegyeletnek, melyet a magyar kálvinisták Romája iránt magával

hozott, nem nyomhatta el a fölötti csudálkozását, miszerint hitsorsosainknak az egyházbani maguktartásán a vallásos buzgóság és kegyes áthatottságnak csak csekélyebbszerű kinyomatát volt képes felismerni.

Köszönjük a szerencsés véletlennek, hogy ezen kegyes egyházi atya, ki oly messze földről jött hozzánk látogatóba, viszonyainkat gyökerebben nem tanulmányozván, egyházi állapotainknak csak ezen egy árnyoldalát fedezte fel.

Vezették volna csak egy nagyobb szerű építkezés színhelyére, hogy hallhatta volna az aprószeresek egetrázó istenkáromlását, bizonyynyal még szomorubb képet vitt volna vallásos buzgalmunkról távol hazájába.

Merem állítani, hogy hasonló látogató naplója tizenöt évvel ezelőtt, vallásos érületünket illetőleg kedvezőbb adatokat tartalmazott volna; és így e részben a kérdéses időszak folytán hanyatlottunk.

Ezen szomorú helyzetnek azonban alapos mentségére szolgálhat azon körülmény, hogy zivataros idöket éltünk s a harczias idök folytán közerkölcsiségünkön esett csorba kiköszörülésére, huzamos idö kívántatik.

Megnyugvást nyujthatna azon meggyözödé, hogy ezen nagy sebet a népnevelés gyökeresen orvoslandja.

Igenis! ha a népnevelés ügye kedvező állapotban volna.

De be van számtani adatokkal bizonyitva, miszerint városunkban, a főiskola székhelyén, az elemi iskola köteles gyermekek igen tekintélyes töredéke, úgy ér emberkört, hogy soha az iskola küszöbét át nem lépte, s így irás és olvasásbeli tudatlanságát ide nem számítva, Isten és az emberi társadalom iránti kötelmeiről helyes fogalmat szerezni alkalma sem lehet.

E téren ha nem sülyedtünk, de nem is haladtunk.

Jól tudják ezt a nép vénei; belátják, hogy ezen bajt mindaddig orvosolni nem lehet, mig a város nagy kiterjedését tekintve, mulhatlan szükséges utcánkinti elemi iskolák fel nem állittatnak.

— De ezen iskolák első szervezésére és fenntar-

tására oly tetemes pénzalap szükségeltetnék, melylyel az egyházipénztár nem rendelkezik.

A paphér czimen ismeretes egyházi adó oly csekélység, hogy azzal az egyháznak megszaporodott napi kiadásai is alig fedezhetők.

Kísérletbe tétetett az egyház rendkívüli szükségéi fedezésére s közelebb a roskadozó kistemplom újból építésére szükséges összegnek önkénytes aláírás utján beszerzésére. Az aláírt összeg mindkét esetben elég tekintélyes volt, mert azon lelkes egyének, kik a helyzetet átérteni képesek, erejükhöz képest, söt egyes esetekben erejük fölött adakoztak; azonban az egész eredmény a szükséglethez képest csekélységnek mondható, mert a nagy tömeg, mely ezen eljárást legnagyobb részben csak közönséges kegyadomány gyűjtésnek tekinti, s vagy nem akarja, vagy nem képes belátni, miszerint ez esetben oly cél elérése szándékoltatik, melyhez évi keresményéhez aránylag, még napi szükségéi megszorításával is tetemes áldozattal volna köteles járulni: elegendőnek tartá néhány s nem ritkán felpanaszolt fillérével oly adományt nyujtani, melynél egy-egy alkalommal fölösleges élvezetre is többet költ.

Nem esünk tuzásba ha azt állitjuk, miszerint nincs Magyarországon oly reformált egyház, melynek hivei csekélyebb mérvben volnának egyházi adóval terhelve mint mi, és még ezen csekélységből is mily tetemes hátralékot mutatnak a számadások?

A nagyváradi h. h. hivek körülbelöl összes jövedelmük egy száztólíját fizetik egyházi adóba.

Ösmerünk oly szegény reformált egyházközséget, hol egy földbirtok nélküli napszámos zselérré, a torony építés költségeiből három éven át öt-öt forint volt kivette.

Nálunk az első osztálybeli egyházi adó két forint; és lehetne oly tanyabirtokost nevezni, ki a kistemplom építésére 40 ukrajczárt ajánlott egyszer mindenkorra.

Nehéz idöket élünk az igaz, és sokféle kell a terheket teljesíteni.

De éltek nehéz idöket elődeink is, még is megalapított és pedig tetemes részben a helybeli hivek jóvoltából a főiskola, és fölépült az egyházközség nagyságának megfelelő díszben,

csupán a helybeli hivek adakozásából a Nagytemplom.

Nekünk a meglevő intézetek fenntartásával beérnünk nem lehet, mert a kor kívánalmi folytán szaporodnak a szükségletek.

Az elemi iskolaügy rendezésének kiáltó szükségét nem is említve, — mint a melynek hosszas halasztgatása Isten és emberiség elleni bűn lenne, — csak a reáliskolát említjük fel, melynek égető szükségét ily népes és iparos városban be nem ismerni nem lehet.

Sürgős teendőink pénzalap előteremtését parancsolják.

Gondoskodjunk polgártársak az utó nemzedékről, mint gondoskodtak az elődök mirőlünk! Mi lett volna ezen városból, ha a Kistükör szerint Pallás itt nem vett volna szállást sok tanítványával? — Azonban mai korban már főiskolánk egy maga nem elegendő arra, hogy segélyével a folyvást fejlődő közműveltség színvonalán maradjunk. Reáliskola és gazdasági tanintézet alapítására kell kitartással törekednünk, hogy iparos és gazda közönségünk az elemi oktatáson kívül szakmájában is kellő képeztetést nyerhessen. Ha mi veszteglünk, más vidékek pedig megértve a kor kiáltó szózatát, biztos léptekkel haladnak az idők kívánalmi által kijelölt ösvényen, bekövetkezhetnek, és pedig sokkal hamarabb mint gondolnók, azon idő, midőn városunk a kereskedelmi, ipar és termelés teréni azon jelentőségét, melylyel eddigelé birt, könnyen elveszthetné.

Ha ezen esetleg a mi mulasztásaink folytán következnek be, nem lennénk méltók azon elődökre, kik városunkat nehéz idők során virágzó állapotra juttaták, s a jelen nemzedék közönységét, a város hajdani fénye fölött könnyező utódok méltán emlegethetnék kárhóztatólag.

Be kell ismernünk, hogy városunk polgárai jó hazafiak; hogy birunk azon hazaszeretettel, melyet Isten születésünkkel oltott szivünkbe. De hogy jó hazafiak lehessünk a szó magasztosabb értelmében, ahoz szivbeli és értelmi képzettség szükséges. — Attól pedig, hogy népünk nagy tömege a miveltség ezen fokára eljusszon: még meglehetősen távol állunk.

Azonban értsük meg egymást jól! ezzel egyáltalában nem azt akarjuk mondani, mintha városunk jó hírnevét, ott, ahol haladásról, s hazafias áldozatokról van szó, homály borítaná.

Volt is, van is hála a gondviselésnek, városunk kebelében egy aránylag csekély számú, de annál lelkesebb osztálya a lakosságnak, mely a polgárosodás színvonalára emelkedve, ott a hol hazai közügyről s a közművelődés lendítéséről van szó, áldozatfilléreit meghozni soha sem késett.

Ezen osztálynak köszönheti a város nagy közönsége, hogy jó hírneve a hazai közvélemény előtt fenntartatott. Ezen osztály az, mely különösen az utolsó pár év alatt társadalmi téren tett annyit, mennyi az előtt évtizedek alatt nem történt.

Pedig ezen lelkes osztály bajnokai igen tetemes részben nem is azok, kik a vagyont képviselik; sőt vannak köztök számosan, kik filléreiket családjuk napi szükségletétől vonják meg, hogy hazafias kötelességüket teljesíthessék; míg másfelől dúsgazdag polgárok az áldozatokkal járó társadalmi tevékenységet hirtől sem ismerik; és épen azért nem mondhatjuk társadalmi viszonyainkat kielégítőeknek, mert csak egy, számra csekély osztály s nem a vagyonos polgárság egész tömege viseli azon terheket, melyeknek hordozására, a haza minden jó polgára egyiránt volna kötelezve.

Hol kereshetjük ezen baj kutfejét? Bizonyosan nem a jóakarát és áldozatkészség hiányában; mert sokszoros tapasztalás bizonyítja, hogy valahányszor e város polgárai valamely életrevaló közügy üdvös voltáról kellőleg felvilágosítottak, a támogatásra vonatkozó fölhívást mindannyiszor fényes eredmény koronázta. A baj oka egyedül ott rejlik, hogy a tette képes és kész polgárság nagy része a teendők világos tudomásával nem bír. Nem bír pedig azért, mert magát az értelmiségtől mintegy chinai fallal elkülönzi s hírlapokat sem igen olvasván a hazai közügyek állását vagy épen nem ismeri, vagy — a mi még veszélyesebb — arról magának fonák fogalmakat alkot.

Kisebb városokban, sőt itt-ott falukon is a Casinók, mint az értelmiség gyűlhelyei, 8—10 forint részvénydíj mellett virágzó állapotban vannak; mert csak némileg vagyonos földész és ipa-

ros is az értelmiséggel gyakori érintkezés üdvös voltát ösztönszerűleg érzi, s nála a szellemi élvezet miudennapi szükséggé vált.

Városunkban a casinói részvénydíj, épen azért, hogy a belépéstől a közép osztály se riadhasson vissza, csak hat forint. És mégis hol állunk? Debreczenben, hol az ezer frtnál magasabb évi jövedelemmel bíró lakosok száma könnyű számitással ezerre tehető, alig van a Casinónak négyszáz tagja. Mely részvéltenség természetes következménye aztán, hogy a csekély jövedelem a kiadások fedezésére, czélszerű kezelés mellett is alig levén elegendő, oly czélokra, melyek teljesítése egy ily népes városbeli Casinó-egylet földadata lenne: fölösleggel nem rendelkezhetik.

Falukon nem ritkaság egyszerű földmives gyakran igen korlátolt anyagi erővel rendelkező egyének lakában egyik vagy másik hazai hírlappal találkozni; — Debreczenben a közép osztályú dúsgazdag polgárok házában a hírlap vajmi nagy ritkaság.

De hogy ne csupán azon körökből idézzünk hasonlatot, melyeket a debreczeni népnek, mint a polgári elem képviselőjének, a miveltség és haladás pályáján fontos polgári hivatásánál fogva meg kellene előznie, tekintsünk a győri, pozsonyi, sopronyi, aradi és temesvári polgárházakba. Alig fogunk ezen városokban vagyonosabb házbirtokost találni, ki legalább a helybeli időszaki lapot jártni polgári kötelességének ne tartaná.

Városunkban a „Hortobágy“, — melyet eddig a színügyi-egylet némi áldozattal tartott fenn, hogy ezen egylet a veszteségtől megkíméltesse, jövőre néhány közügyszeretettől áthatott polgár által biztosított, hogy legyen legalább egyetlen heli közlönyünk, melyben egyletünk mozzanatairól a közönséget értesíthessük s eszméinket kicserélhessük. Tehát egyetlen heti közlöny fenntarthatása végett is egyesek biztosítására volt szükség, holott legalább ötszáz polgárt lehetne elősorolni, kinek ezen lapot pártolni erkölcsi kötelessége volna, fenntartani érdekében állana, s a pártolást minden érezhető megerőltetés nélkül tehetné is.

Mindezeket nyíltan elmondani szükségesnek tartottuk, hogy azon lelkes polgártársak, kiknek

szava a közönségnél hatályljal bír, bajaink orvoslása ügyében ott a hol helye és ideje leend, erélyesen szót emeljenek.

Különösen úgy városi közönségünk, mint a hazai közügyek érdekében szivből ohajtjuk, hogy a Casinó mint társalgási gyűhely — s a „Hortobágy“ mint nélkülözhetlen helyi közlöny sorsa, azok által, kik társadalmi fejlődésünk szent ügyét szivükön viselik, az egyletek, testületek és kiválszólag a vagyonos közép osztály pártoló figyelmébe ajánltassék.

Hortobágyi bojtár.

Titkár és Szakács.

Bohózat 1 felv. Irták Scribe és Melesville.

(Folytatás.)

9-dik JELENET.

Alfonz. Antal.

Alf. Ez valószínűleg az udvarmester, kiről Eliz beszélt.

Ant. (észreveszi) Szolgálhatok, uram?

Alf. Uram, az én nevem Duval. Ajánlkozni jövök.

Ant. Mire?

Alf. Azon állomásra, mely mint hallom, a követség-nél még betöltetlen.

Ant. Sajnálom, de elkésett. Épen most várok egy ifjut, ki nekünk melegen ajánltatott.

Alf. (élénken) Nekem is vannak ajánlóleveleim. (2 levelet mutat elő.) Ez Limoges marquistól, ez pedig Valmont hercegtől. Szíveskedjék e leveleket át-olvasni és meg fog győződni, hogy több dicséretet alig lehet emberre halmozni. (félre) Magam mondtam toll alá.

Ant. Hogyan? Limoges marquis, az ország legvidorabb inyenczeinek egyike. Ugy van, ez az ő írása; gyakran volt alkalmam a méltóságos urnál látni. (olvas) „A legforróbban ajánlhatom e sorok átadó-ját; érdemes ifju, kit én becsülök. Tehetsége sokoldalú; írása, fogalmazása“ no ez mellékes dolog. — Patvarban fiatal ember, ez zavarba hoz, s ha Sauvecourt vicomte ur elébb nem jár pártfogoltjával...

Alf. (félre) Atyám! Mit jelent ez? (fenn) Figyelmeztem önt, hogy Limoges marquis szavát nagyon sok helyen készpénz gyanánt veszik. Azonban ha képessémemről saját tapasztalata után kíván meggyőződni, én kész vagyok versenyre kelni, addig is fogadja tiszteletem jeleül... (erszényt nyom Antal kezébe).

Ant. (félre) Ohó! ez nagy házaknál szolgált. (fenn) Uram! a marquis szava előttem is döntő erejű, s bármit mondjon a vicomte, ily kényes dologban nem lehetek részrehajló. Érzem, hogy e fontos állomást nem pártfogás, hanem érdem szerint kell betölteni. Itt a kezem. Az állomás öné és az marad, mindaddig, mig magát jól viseli.

Alf. Mily öröm! (félre) Nyomorult!

Ant. Tehát ha úgy tetszik, menjünk a konyhába.

Alf. Köszönöm, nem vagyok éhes.

Ant. Engedjen meg. Nem arról van itt szó, hogy ön éhes-e vagy sem, hanem, hogy ő méltósága reggelizett-e már? — Egyébiránt nem csinálunk valami nagy teketóriát. Csupán a gróf, a vicomte és Pampuska ur, az új titkár lesznek az asztalnál.

Alf. Az új titkár. Micsoda új titkár?

Ant. Mondtam már. Pampuska ur, kit egy óranegyed előtt avaték hivatalába, s ki Dániába együtt jön velünk.

Alf. (félre) Nagy Isten! elkéstem. (fenn) De hát én, mi vagyok én tulajdonképen?

Ant. Micsoda? Hát szakács. Hisz ön maga kérte, hogy a betöltetlen állomásra alkalmazzam.

Alf. Igen... a betöltetlen állom... igen... azt gondoltam. (félre) És ők elutaznak. És nincs mód benne, hogy Elizt e balesetről értesítem. (Csengetnek)

Szolga (kinn) A kisasszony csokoládéját! A kisasszony csokoládét parancsol.

Ant. Azonnal. — Hallja szakács ur, a kisasszony reggelizni kíván. Készítsen rögtön egy csésze csokoládét és vigye be.

Alf. Bevigyem? Igen. Repülök. (félre) Legalább szólhatok vele. — Hanem, ha azt a csokoládét iszsa meg, amit én készítek neki....

Ant. (kiszól) Hozzátok ide a főzőgépet.

Szolga (belép) Ő méltósága a reggeli jelentést parancsolja.

Ant. Itt van ni. Mindent egyszerre. — Hivjad... ah épen itt jön az új titkár ur.

10-dik JELENET.

Pampuska (egyenruhában, karddal, hajporral, rosszul öltözve.) Előbbiek.

Alf. (a kandalló mellett áll, félre) Sajátságos alak. S ez szorított ki a helyből.

Pamp. (Antalhoz) Kicsoda ez?

Ant. (féltitkon) Egy ügyes szakács, kit épen most fogadtam meg.

Pamp. Ah! szakács? Nem ismerem. A neve?

Alf.... Duval.

Pamp. Duval, Duval; egészen ismeretlen név. (féltitkon

Antalhoz) Jól meg kell gondolni. Ily fontos állomás nem minden jöttmentnek való.

Ant. Azt állítja, hogy érti a mesterségét. (féltitkon)

Pamp. Mindenik azt állítja. Kérdezze ön a legutolsó kuktát, a ki rátottát sem tud készíteni; azt fogja mondani, hogy érti a mesterségét. — Az a konyhában válik meg. — Lássuk csak: oda lehet-e a konyhába állítani? (Járkál, és meg-megáll.) Uram öcsém nem régen gyakorolja e művészetet? (Nyelvével gyakran esettent)

Alf. Nem, uram.

Pamp. Szép. — Szabad tudnunk: hol kezdte?

Alf. Vérynél uram. (félre) Ugylátszik, hogy rendszeresen kikérdez. No hiszen akkor járom meg.

Pamp. (Antalhoz) Látja ön? Én már mindent tudok. Kezdő szakácsnak nem lehet rosszabb iskolája a nyilvános honyhánál. Tönkre teszi őket. (Alf.-hoz) Magánháznál nem volt még alkalmazásban?

Alf. De igen uram, például a külügyministeriumnál, (félre) mint fogalmazó.

Pamp. (Antalhoz) Na ott képezhette magát. Majd meglátjuk. — Minthogy tehát öcsém uram már nagyuri konyhánál is volt, bátran kiállhat egy részletes megvizsgálatásnak, melyet engedelmével (Antalhoz) Egy széket czimbora... (leül) ezennel elkezdek.

Alf. (félre) Végem van.

Ant. (félre) Patvarban. Ez a mi titkárunk valóban jeles ember. Ily terjedt ismeretekkel birni nem mindennapi dolog.

Pamp. (fontoskodólag) Nem szólok a fricasséről, kalácsokról, szárnyas aprólékról, melyek a konyhaszat abcjéhez tartoznak; hallgatok a velős árticsókáról, a kövér ludmajszeletekről, a fajt leves és a maccaroni pástétomról, mert ezekre nézve határozottan körülírt szabályaink vannak, s nem emlitem a szakácsművészet azon tényezőit, melyeknél a gyakorlatiasság a teremtő észt helyettesítheti...

Alf. (félre) Elrémülök ennyi konyhászati ismerettől.

Pamp. Hanem áttérek egyenesen a marhavele... akarám mondani a dolog velejére, s oly kérdést teszek fel, mely méltó önhez, a ki már ministeri konyhában is volt alkalmazva. Azt kérdezem tehát: hogy készíti ön a fogolyadarat à la provençale?

Alf. A fogolyadarat à la provençale?

Pamp. Igenis. (megrágva) A fogolyadarat à la provençale. — Micsoda rendszert követ ön itt? Az ujtásoknak itt tágas tér nyílik, a lángész szabadon röpkedhet.

Alf. Valóban uram... (félre) Az ördög vitt volna el.

Pamp. (Antalhoz) Látja ön, mily zavarba jött. Azt hitte,

hogy orromnál fogva huzhat. Hohó! (fenn) Azt kérdezem uram: csupa szarvasgombával főzi-e meg a fogolyt, vagy szalonnaszletek közt?

Alf. Szalonnával. de talán...

Pamp. (Antalhoz) Fogalma sincs róla. (Alfonshoz) Hallgasson ide. Előveszünk, vagyis ön elővesz annyi szarvasgombát a legnagyobb fajtából, amennyit elégnek gondol, a madarat felapritja annyi szeletre, amennyire jónak látja, a gombákat kivájja oly mélységre, amelyet czélszerűnek vél, a madarat kettős sonkaszalonnabundában a gombába rakja és finom sardellalében gyöngén megmártogatja. Némelyek sardiniát is használnak, de ez hiba, a legdurvább hiba, melyet szakács elkövethet. Már most a szarvasgombát kövér máj és marhavelőből componált nedvvel keni be, hogy a kiszáradhatás útját előre bevágja; felülés alól gyöngé parázs tüzet alkalmaz, hogy szeletei szépen piruljanak; végre melegen tálal. — Így készítik a fogolyt à la provençale.

Alf. Uram, ez mind igen szép elméletnek, de ítéletet még is csak a gyakorlat után lehet mondani. Egyébiránt ami magát az elméletet illeti, kész vagyok vizsgát tenni a konyhászati vegytanból. (félre) Megállj csak! majd kifogok én rajtad.

Pamp. (megvetőleg) Engedelmet. Én a főzésről beszéltem, és nem a vegytanról.

Alf. Pedig a vegytan alapos ismerete ép oly szükséges a szakácsnak, mint a gyógyszerésznek.

Pamp. Már én csak azt mondom, hogy a jó szakácsot nem a tudakosság, hanem a tűz próbálja meg, épen mint a jó katonát. (Antalhoz) Sejtelve sincs a konyhásatról. Ugyan hogy lehetett ezt ide fogadni? Istenem! mily érdemtelenek nyerik el mai világban a legjobb helyet.

Ant. Igaz, igaz. — No de azonnal megtudjuk: mihez tartunk magunkat. Csak hadd készítse el a k. a. csokoládéját. — Önnek pedig titkár ur! ezt a jelentést kell mielőbb elkészítenie.

Pamp. Jel... jelentést?

Ant. Ugy van. Még pedig azonnal. Délelőtt okvetlenül készen kell lennie. A legjobb alkalom, hogy ön képességét bebizonyítsa. (Egy szolga főzőgépet hoz.) Aha! itt a csokoládé. Uram! nem háborgatom önöket. (el)

(Folytatjuk.)

Egyesületi rendszabályok

a Berlinben lévő magyarok és erdélyiek számára.

(Vége.)

29. §. Minden, a ki az egyesületbe mint

tag belépni akar, beirási illetékül a pénztárba öt ezüst garast fizet.

30. §. Minden tag a hónap első hétfőjén tartandó közgyűlésen a pénztárba 2 ½ azaz két és fél ezüst garast adományképen fizet, a ki ezt nem teszi, büntetésül még ahoz egy ezüst garast pótol.

31. §. Ha a pénztár elkerülhetetlen kiadások következtében kiürült, akkor a tagoknak a szűkségnek megfelelő pótlékot kell kiállítaniok. Az egyesület az önkénytes adakozásokat úgy a tagoktól, mint a nem tagoktól is köszönettel fogadja.

32. §. Ha valamely tag megbetegszik, akkor az az elnöknél jelenti magát, és ha gyámolításra szüksége lesz, azon időtől fogva az egyesület pénztárából tíz ezüst garast kap hetenkint; ezen felsegélési idő mintegy három hónapra terjed, de ezen idő, mihelyt a pénztár bevételei megnagyobbodnak, aránylag meghosszabbíttatik.

33. §. Minden Berlinen átutazó honfi, a ki kézműves, ha az egyesület elnökéhez folyamodik és segítséget szenved, tíz ezüst garast kap; új segítségre azonban csak félév lefolyta után számolhat. Ha megbetegszik: ápolgattatik, mint azt a 32. §. határozta.

A ki az egyesületbe mint tag belépni akar, az a 2. §. szerint a rendszabályok alá írja nevét, vagy azt, ha írni nem tud, kezének három keresztvonásával jegyzi föl. A később belépendő tagok az elnöknél jelentsék magokat, hol a rendszabályokkal megismerkedvén, aláírhatják magokat, ezeket az elnök a legközelebbi közgyűlésen, mint rendes tagokat, bemutatja (26. §.)

Egy tagot sem lehet gátolni, ha az kilépni akar az egyesületből, neve, ha az egyesület iránti kötelességeit teljesítette, kitöröltetik; ellenben a tag az egyesület által mindaddig, míg kötelességeinek eleget nem tett, lemarasztaltatik.

Közélet.

Az „István“ gőzmalom mostani igazgatósága nem levén rábirható, hogy ez év utolsó napján leteleendő működését még legalább egy-két évig folytassa, köztudomás szerint a választmány, az igazgatói állomásra pályázatot hirdetett. E pályázatra a f. hó 10-én letelt határidőig 19-en jelentkeztek, (sajátságos, hogy

helybeli egy sem.) F. hó 11-dikén az ez uttal teljes számban megjelent válaszmány a nyilatkozatok és azok csatolmányai felolvasása után komolyan tanácskozáván, azon meggyőződésre jött, hogy bár a jelentkezők közt igen alkalmas egyének találkoznak, ily kiterjedt üzlet igazgatása fontosabb, hogysem azt már a jövő év elején eddig nálunk ismeretlen kezekre bízni tanácsos volna; miből folyólag, az eddigi igazgatóság beleegyezése mellett elhatározottat, hogy a mostani igazgatók, az igazgatást 1863. július elsőig az eddigi föltételek mellett folytassák, az elválasztandott új igazgató pedig az alatt a helyi viszonyok, s az üzlet minden ágával megismerkedve, az igazgatóktól felelősségek alatt fokontint reá bizandó ügykezelés teendőit gyakorlatilag is tökéletesen elsajátítva, 1863. július elsőjén vegye át az igazgatást egészen, saját felelősségére. — Ez elv elhatározása után új igazgatóul, titkos szavazattal putnoki lakos Szepessy Gusztáv megválasztott. Az új igazgató állomásával együtt a fönnebb említett föltételeket is elfogadta. Így az igazgatás majdnem észrevétlenül, átmenetileg, s ugyszólván az üzlet minden döczenése nélkül fogván az új igazgató kezébe átmenni, remélni lehet, hogy ő azon bizodalmat, melyet városunk ez idő szerint legvirágzóbb és fontos iparvállalatának képviselői benne helyeztek, erélyvel, buzgalommal, kitartással és feddhetlenséggel viszonzva, a gőzmalom ügye ezentul is virágozni fog, s a részvényesek érdeke csorbát nem szenvedend.

Elap szerkesztőségi és kezelési irodája f. h. 18-kán a czeglédutczai 2151. sz. Bánkihaz emeletébe tétetett által. Ezentul minden küldeményt ide kérünk intéztetni.

Az „István“ gőzmalomtársulat válaszmánya, f. hó 17-diki ülésében, azon összegből, melyet a közgyűlés közczélokra fordittatás végett rendelkezésére bocsátott: a kistemplom átépítésére 500, az ingyen iskoláztatás életbeléptetésére pedig 600 frtot adományozott, ez utóbbit azon világos kikötéssel, hogy örök alapítványul szolgáljon, s évi kamatai mindig tanítófizetésre fordittassanak.

A ki az isten dicsőítésére áldoz, azt megáldja az Isten, és a ki a népneveléshez segédkezet nyújt, az számithat a nevelt nép hálájára. Ohajtjuk, hogy városunkban minél több embert áldjon meg az Isten, és minél többen számithassanak a tudatlanságból kiemelt nép hálájára.

Az „István“ gőzmalomtársulat eddigi igazgatói Csanak József és Szabó Lajos urak, az igazgatásnak a jövő évi júliusig folytatását elvállalván, addigi (fél évi) fizetésüket, t. i. a tiszta jövedelem 25 szátólíját az „emlékkert“ társulatnak adományozták. É nemes adomány siettetni fogja azon eszme létesülését, mely városunkat immár nemsokára a legszebb diszek egyikével: nyilvános kerttel ajándékozta meg.

Ilyen az idő! Nehány évvel ezelőtt Fényes Elek azt írta városunkról statisticájában, hogy „itt színház vagy nyilvános kert nem találatik“; egy újabb statisticus pedig egy-két év mulva azt írhatja, hogy oly színházunk és oly emlékkertünk van, melyek mindenike ritkítja párját e hazában,

Tánczkedvelő ifjaink közt egy iv megy kézről kézre, melyen azon czélra szednek aláírást, illetőleg pénzt, hogy Reszler színháza, a földszintnek vizirányossá emelésével, tánczvigalmak tartásához alkalmaztassék. Mint halljuk, a tavaly óta pengetett álarczos bálók vannak ismét tervben. Senki nem veheti rossz néven a pezsgő vérű ifjuságnak, ha mulatozni kíván; Reszlernek is jól eshetik egy kis „rendkívüli“ bevétel. Annálfogva e téli vigalmak ellen, — ha ugyan annyi jókedvű ember akad, hogy létre jöhetnek, — semmi kifogásunk, de nagy kifogásunk van az ellen, hogy városunkban a kezdeményezők, a higadtabbak számára nemes időtöltésről alig gondoskodnak.

Igen szép, és — ismerjük be — most már kivihető terv volna például, ha vagy valaki, vagy a zenede, vagy különösen a casinóegylet a téli hetekben, zenetársalgásokat rendezne, mérsékelt belépti díj mellett, oly órákon, midőn színház vagy egyéb a közönséget elfoglalva nem tartja. — Ugy hisszük, hogy ez eszme ellen gyöngén harczol azon érv, hogy ilyesek már rendezettek és megbuktak városunkban mert hiszen minden nap egy nap, és minden lépés haladás, pedig csak egy év óta is sok napot leéltünk és sok lépést megtettünk.

A folyó hó 17-kén tartott casinóválasztmányi gyűlésnek határozatba ment lényegesb tárgyai voltak: 1.) Az egylet tőkéjének behajtása, azon okból, mivel a kamatok rendesen nem fizettetnek. 2.) Az egyleti szállásbér felől való értekezés a háztulajdonossal; melyre választmányi tag Böszörményi Károly ur kéretett föl.

Szönyegre került s tüzetes tanácskozás tárgya lön azonkívül a casinóegylet évi kiadásainak lehető összevonása. E tekintetben azon meggyőződésre jutott a választmány, hogy a casinó évi költségeit összebb vonni teljes lehetetlen; egyszersmind kiszámítá, hogy

Folytatása a mellékleten.

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes ménetrendben van kimutatva.

A debreczeni vásárok alatt Czegléd és Debreczen között, a cs. k. szab. osztrák állam vasut társaság személy-vonataihoz csatlakozólag, a személy-vonatok mindkét irányban naponként kétszer fognak közlekedni; miről a részletes tudósítás annak idejében közzé fog tétetni.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

<i>Arad—Szeged.</i>	Indulás Aradról naponként este 6 órákor Érkezés Aradra „ reggel 5 órákor. (Az utasok felvétele nincsen korlátozva.)
<i>Nagyvárad—Kolozsár.</i>	Indulás Nagyváradról naponként este 6 és fél órákor. Érkezés Nagyváradra „ reggel 6 és háromnegyed órákor.
<i>Nyiregyháza—Szathmár.</i>	Indulás Nyiregyházáról vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órákor. Érkezés Nyiregyházára hétfőn, szerdán és szombaton reggel 2 órákor.

<i>Nyiregyháza—Beregszász.</i>	Indulás Nyiregyházáról naponként reggel 7 órákor Érkezés Nyiregyházára „ este 5 órákor.
<i>Nyiregyháza—Nagybánya.</i>	Indulás Nyiregyházáról hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órákor. Érkezés Nyiregyházára vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 2 órákor.
<i>Tokaj—S. A. Ujhely.</i>	Indulás Tokajból naponként este 7 órákor. Érkezés Tokajba „ reggeli 4 és fél órákor.
<i>Kassa—Lőcse.</i>	Indulás Kassáról naponként éjjeli 1 órákor. Érkezés Kassára „ éjjeli 12 és egynegyed órákor.
<i>Kassa—Przemysl.</i>	Indulás Kassáról szerdán és szombaton délután 2 órákor. Érkezés Kassára hétfőn és pénteken délelőtt 10 órákor.
<i>Kassa—Szigeth.</i>	Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és háromnegyed órákor. Érkezés Kassára „ éjjeli 12 óra 50 perczkor.
<i>Kassa—Munkács.</i>	Indulás Kassáról naponként éjjeli 11 és háromnegyed órákor. Érkezés Kassára „ éjjeli 12 óra 50 perczkor.

Az igazgatóság.

HIRDETÉSEK.

Cs. k. szab. tiszavidéki vasut.

Hirdetmény.

A közelebbi debreczeni országos vásár alatt 1862-dik évi Deczember 29-kétől kezdve, bezárólag 1863-dik évi Január 18-káig a jelenleg Czegléd és Debreczen között közlekedő rendes személyvonatokon kívül, naponta **még egy második, vegyes vonat** fog közlekedni,

oly módon, hogy a Debreczenbe menendő, esti 10 óra 8 perczkor Czeglédről, a Pestfelé menendő pedig esti 8 óra 33 perczkor Debreczenből indul el.

Ezen intézkedés mellett a Pestteli egyenes összeköttetés s pedig Debreczenfelé: a Pestről 5 óra 35 perczkor délután, — Pestfelé pedig a Czeglédről Pestre 6 óra 29 perczkor reggel elinduló vonatokkal fog eszközöltetni.

Az igazgatóság.

H i r d e t m é n y.

Melyszerint ezennel tudtul adatik, hogy a főméltóságú **Eszterházy ő herczegsége** által a legujabb időben örök áron megvásárolt, — **Szabolcsmegyében** fekvő — alább elősorolt birtokok és haszonvételek, az 1863. évi Január 1-től 1890-dik évi October 31-ig tartandó 28 évi időszakra haszonbérbe adatnak:

Kisvárdán: 20 $\frac{2}{4}$ proportionalis telek utáni italméresi és vámszedési jövedelem, — 2 száraz malom, — majorsági lakosok szolgálmányai, — egy uri lakház, — több laképület, — 847 hold tagosított földbirtok gazdasági épületekkel.

Ajákon: 12 prop. telek utáni italméresi jövedelem, — két száraz malom, — 317 hold (tagosítás alatt álló) földbirtok gazdasági épülettel.

Berencsen: 3 prop. telek utáni földbirtok és italméresi jog jövedelme.

Thasson: 1 prop. telek utáni italméresi jog jövedelme, — 51 hold (tagosított) földbirtok.

Pátrohán: 3 proportionalis telek utáni italméresi jövedelem, — és (tagosítlan) birtok.

Döghén: 1 prop. telek utáni italméresi jövedelem, — és (tagosítás alatt levő) földbirtok.

Vörösmarton: 6 prop. telek utáni italméresi jövedelem, — és (jövő tavasszal tagosítandó) földbirtok.

Eszenyben: 2 $\frac{2}{4}$ prop. telek utáni italméresi jövedelem, — és 378 hold (tagosítlan) birtok.

Rozsályban: 5 prop. telek utáni italméresi jövedelem, — és 143 hold földbirtok.

Királyhelmezen: (Zemplén-vármegyében) egy szőlő.

A bérleni kívánók a szerződési feltételeket a fmgú **Eszterházy** derecske — kisvárdai uradalmi tiszttartóságánál Derecskén (Biharvármegyében) megtekinthetvén, az ezen együttes birtokokra **f. é. deczemberhó 29-én Kisvárdán tartandó nyilvános árverésre** tisztelettel meghivatnak.

Derecske, 1862. Deczember 12.

Leitgéb János m. k.
urad. tiszttartó.

TÉLI IDÉNY GZIKKEK,

1-ször Ditmárféle Solár folyadék (Fluid) **lámpák**, a legujabb szerkezettel; melyek terjedelmes világosság — egyszerű és tiszta kezelés és főleg olcsóság mellett, utcák, folyosók, vendéglők, kávéházak, boltok, műhelyek s termek világítására különösen alkalmasok, — talpattal, fali és függő szerkezettel 1. 2. 3. és több lágra;

2-ször a fentebbi lámpákhoz, finomított Solár **olaj**;

3-ször Ditmár mérsék olaj **lámpák**, konyhák, szobák s folyosók világítására;

4-szer Ezen lámpákhoz finomított Lámpa **olaj**.

5-ször Mind ezen lámpák kellékei, u. m. Phönix **lámpa belek** — villanyos **gyújtók** — üveg **golyók** — üveg **csövek** — **ollók** — üveg **tisztítók** — olaj **kannák**. stb.

6-ször Szoba padlat **fénymáz**, a legtartósabb, legegyszerűbb és legolcsóbb mód szobák és termek padla-ait néhány óra alatt kifényesíteni, (nyomatott utasítással) és **asztalos fénymáz**.

7-szer Téli **csizmák**, női és gyermek **topánok** — szarvasbőr és toskin **keztjük** — vadász **harisnyák** — Douxer harisnyák és **lábtyük**, — alsó **nadrágok** és Douxer **ingek, szőnyegek, fakosarak** stb.

8-ször Jég Korcsolyák gyermekek és férfiak számára;

KARÁCSONI ÉS ÚJ ÉVI AJÁNDÉK GZIKKEK

9-szer Porcellán — bronz — és bőr diszaruk, — vas diszöntvények, — virág öblönyök; [photograph albumok, — uti és varró toilettek; pallisanderfa, diszművek stb.

10-szer Gyermekjátékok mint bubák, szekerek, állatok, kávé és asztalteríték, játékok; — vadászat, konyhaszer és más skatulyás játékok; domino, lotteria, harang — kalapács — dob — puska — kard stb.

Valamint más norinbergi és egyéb diszcikkek jutányos áron ajánltatnak

Szepessy Antal által

a Városház alatti kereskedésében.

Hegedüs Károly fűszerkereskedése

ajánlja a most beálló ünnepnapokra mindenféle **fűszereit**, s különösen kitünő asztali, s tokaji és ménesi asszu, — ugyszinte édes francia **borait**.

Hirdetmény.

Az Ausztria minden tartományaiban jó hírnevéről ismeretes, Németország első rangu orvosi egyetemei által megvizsgáltatott, és a magyarországi helytartótanács által kitünő alkalmazhatása miatt engedélyezett **Weber-féle**

egyetemes köszvényvászón;

mindenféle bajok: köszvény, rheumatismus (csuz), torokbajok, orbáncz, mindenféle láb vagy kézbeli görcsök és különösen vér-érdagadás, főbeli köszvény, dagadozott tagok, kimerülés és oldalnyitálások ellen. a leggyorsabb sikerrel és a legnagyobb biztossággal használható szer.

Egy utasítással ellátott köteg ára 1 frt 5 kr. Kétszer oly erős, terhebb bajok ellen 2 frt 10 kr. Ugy szintén a hire,

párisi egyetemes tapasz

minden lehető sebek, elfagyott tagok és tyukszem ellen: a hozzá mellékelt utasítással 35 uj kr. nagyobb adagban 52 uj kr.

Kaphatók Debreczenben csupán

Rothschnek Károly ur gyógyszer-tárában;

Aradon Probst J. F. urnál. Miskolczon Spuller A. urnál.

MARTON LÁSZLÓ

Debreczenben, piaczutcai 1822-dik szám alatti házban, a kistemplom mellett létező kereskedése részeről tisztelettel értesítettik a t. cz. közönség, miszerint raktárát a legjobb hitelű gyárakból megrendelt árucikkkel újból ellátván, úgy házi fölszereléshez tartozó s különböző használatra szánt igen czélszerű, mint legujabb divatu s különösen

KARÁCSONI ÉS UJÉVI AJÁNDÉKUL

alkalmas pipere- és diszárucikkokkal, társas és gyermek játékokkal legnagyobb választékban igen jutányos áron szolgálhat.

Különösen figyelmet érdemelnek az alábbi árucikkek, u. m.

- Kávé és thea forraló gépek és kannák.
- Kávé és thea teríték 1, 2, és 6 személyre.
- Virágtartók 30 krtól kezdve 30 frtig.
- Albumok 25, 50 és 100 fényirati képhez 1 frttól 20 frtig.
- Képrámák.
- Uti toillettek, bőröndök és táskák.
- Szőnyegek és pokróczok.
- Amerikai és viaszos vászon.
- Duxer és gyapju harisnyák, ingek és nadrágok.
- Szarvasbőr és posztó keztyük.
- Legujabb divatu nyakkendők.
- Uti-, lovagló-, író-, vadász és dohányzó eszközök.
- Kitünő minőségű illatszerek.

Női és férfi lábbeli készletét

illetőleg szükségesnek látja a t. cz. közönséggel tudatni, miszerint női cipőkre nézve egy előnyösen ismert bécsi női cipészszel van összeköttesben, férfi csizmákat pedig Sabeek István általános ismert pesti cipésztől is kap, kinek nagy választéku raktárát bizományban kezeli. — Végre tisztelettel megemlítetik, miszerint Dittmár R. bécsi lámpagyárának raktára ugyancsak ezen kereskedésben kezeltetvén, a legczélszerűbb készletű s legizletesebb kiállítású lámpák minden hozzátartozó készletekkel együtt gyári áron kaphatók.

59^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	14 frt.	40 kr	Rozsliszt 2-dik rendű	4 frt.	80 kr.
B. ugyanaz apró	14	40	00. árpakása	14	—
C. dara középserű	12	40	0. árpakása	13	—
0. királyliszt	13	40	1. árpakása	11	—
1. lángliszt	12	20	2. árpakása	9	—
2. montliszt	11	—	3. árpakása	6	50
3. zsemlyeliszt	9	80	4. árpakása	6	—
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	8	—	Árpaliszt	2	40
5. ugyanaz 2-dik	7	—	Dercze	2	40
6. barnakenyérliszt	5	40	Lábliszt	2	40
Kétszereliszt	6	30	Korpa	2	—
Rozsliszt 1-ső rendű	7	20	Buzaalj	2	80

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárlítja.

Debreczen 1862. Nov. 6.